

O‘zbekiston Respublikasi
Sog‘liqni saqlash vazirining
2024-yil “9” sentabrdagi
290-son buyrug‘iga
2-ilova

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
RESPUBLIKA IXTISOSLASHTIRILGAN EPIDEMIOLOGYA, MIKROBIOLOGIYA, YUQUMLI VA
PARAZITAR KASALLIKLAR ILMIY-AMALIY TIBBIYOT MARKAZI

“YUVENIL IDIOPATIK ARTRIT”
NOZOLOGIYASI BUYICHA MILLIY KLINIK STANDARTLAR

Toshkent-2024

«TASDIQLAYMAN»

O'zR SSV RIPIATM direktori

 A.A. Abduqayumov

« _____ » _____ 2024 yil

**YUVENIL IDIOPATIK ARTRIT NOZOLOGIYASI BUYICH
TIBBY MILLIY KLINIKA STANDARTI**

Toshkent 2024

IDIOPATIK ARTRITLI BEMOR BOLALARNI OLIB BORISH BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

XKT-10/11 bo‘yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo‘yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo‘yicha stasionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo‘shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo‘shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
M08.0-08.9	Yuvenil idiopatik atritlar	Bolalar kardiorevmatologi	Gematolog	Bolalar kardiorevmatolog	Gastroenterolog
		OSHP	Infeksionist	Gematolog	Endokrinolog
				Infeksionist	oftalmolog
				LOR	Ftiziatr
				Pulmanolog	Nevropatolog
				Travmatolog-ortoped	Nefrolog
					Gepatolog
					Stomatolog
					Psixolog
					kizlar genikologi

IDIOPATIK ARTRITLI BEMOR BOLALARNI OLIB BORISH NOZOLOGIYASI BO'YICHA REJALI TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA va DISPANSERIZATSIYA

TADBIRLARI

Diyagnostik dirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
osiy axassis fokor) lahati	Bolalar kardiorevmatolog	-	+	-	+	+	xar 3-6 oyda	Ambulator yordam: 7 kun. Statsionar yordam: 10 kun, og'ir va o'ta og'ir kechishi uchun 12 kungacha, Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalarida 14 kungacha.
	2. Pediatr, (OSHP)	+	+	+	+	+	2-marta	
	3. Gematolog, onkolog	-	-	+	+	+	2-marta	
	4. Infeksanist	-	+	+	+	+	2-marta	
	5. LOR	-	+	+	+	+	2-marta	
	6. Oftalmolog	-	-	+	+	+	2-marta	
	7. Pulmanolog	-	-	+	+	+	1-marta	

	8. Travmatolog-ortoped	-	-	+	+	+	1-marta	
Izoh :								
maxassis fokor) lahati shimcha)	Gastroenterolog	-	-	+	+	+	1-marta	
	Endokrinolog	-	-	+	+	+	1-marta	
	Nevropatolog	+	+	+	+	+	1-marta	
	Ftiziatr	-	-	-	+	+	1-marta	
	Nefrolog	-	-	-	+	+	1-marta	
	Gepatolog	-	-	-	+	+	1-marta	
	Stomatolog, ortodon	-	-	-	+	+	1-marta	
	Psixolog	-	-	-	+	+	1-marta	
	O'smirlar ginekologi (kiz bollar uchun)	-	+	+	+	+	1-marta	
	fizioterapevt maslahati	-	-	+	+	+	1-marta	
	Genetik (bir nechta kichik rivojlanish anomaliyalari, biriktiruvchi to'qima displaziyasi sindromi)	-	-	-	+	+	1-marta	
	Immunolog	-	-	-	+	+	1-marta	
	jismoniy tarbiya va sport bo'yicha shifokor bilan maslahatlashish	-	-	-	+	+	1-marta	

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq)

Laborator quruvlar	Umumiy qon taxlili	+	+	+	+	+	2-marta	
	Umumiy peshob taxlili	+	+	+	+	+	2-marta	
	Qon bioximik taxlili	+	+	+	+	+	2-marta	
	Koagulogramma	-	+	+	+	+	2-marta	
	Umumiy najas taxlili	+	+	+	+	+	2-marta	
	Qon bak ekmasi	-	-	+	+	+	1-marta	
	Tomoqdan bak ekma	-	-	+	+	+	1-marta	
	TORCH infeksiya	-	-	+	+	+	2-marta	
	Antinuklear antitela	-	-	-	+	+	2-marta	
	Antitela 1 spiralli DNK	-	-	-	+	+	2-marta	
	Antitela 2 spiralli DNK	-	-	-	+	+	2-marta	
	Volchanochные antitela	--	-	-	+	+	2-marta	
	Antisentramer antitela	-	-	-	+	+	2-marta	
	Antisklerodermalные (Anti Sd-70 IgG)	-	-	-	+	+	2-marta	
	Antitela k ribonukleoproteinam (Anti-Sm)	-	-	-	+	+	2-marta	
	Antitela k ribosomalnomu belku (Anti -Rib-P IgG)	-	-	-	+	+	1-marta	
	HLA B 27	-	-	-	+	+	1-marta	

Izoh:

Shimcha rator iruvlar	Qon guruxlarining mosligi	-	+	+	+	+	1-marta	
	Nechiporenko taxlili	+	+	+	+	+	1-marta	
	Zimniskiy sinamasi	-	-	+	+	+	1-marta	
	Immunoglobulin A (Ig A, M, G, Ye)	-	-	+	+	+	1-marta	
	Vitamin D	-	+	+	+	+	1-marta	
	Interleykin-1,6,17	-	-	+	+	+	1-marta	
	OIV	+	+	+	+	+	1-marta	
	Gepatit B (HVsAg)	+	+	+	+	+	1-marta	
	Gepatit C (HVC)	+	+	+	+	+	1-marta	
	KIQS	-	-	+	+	+	2-3-marta	
	Lixoradochnye antitela	-	-	+	+	+	1-marta	
	Mantu yoki Diaskin sinamasi	-	+	+	+	+	1-marta	
	Ferritin	--	-	+	+	+	1-marta	

(ko'rsatmaga muvofiq)

osiy umental iruvlar	ichki organlarning keng qamrovli ultratovush tekshiruvi	+	+	+	+	+	1-marta	
	exokardiografiya	-	-	-	+	+	1-marta	
	elektrokardiografiya	+	+	+	+	+	1-marta	
	faol artritli barcha bemorlar uchun bo'g'imlarning ultratovush tekshiruvi	-	-	-,+	+	+	1-marta	

	zararlangan bo'g'implarning rentgenografiyasi / kompyuter tomografiyasi	-	+	+	+	+	1-marta	
	ta'sirlangan bo'g'implarning magnit-rezonans tomografiyasi	-	-	-	+	+	1-marta	
Izoh:								
qo'shimcha instrumental o'iruvlar	oshqozon va o'n ikki barmoqli ichak shilliq qavatining biopsiyasi bilan ezofagogastroduodenoskopiya	-	-	-	+	+	1-marta	
	<i>Helicobacter pylori</i> mavjudligi uchun oshqozon shilliq qavatining biopsiyasi	-	-	-	+	+	1-marta	
	ko'krak qafasi organlarining kompyuter tomografiyasi biopsiya ...	-	-	-	+	+	1-marta	
	osteodensitometriya	-	-	-	+	+	1-marta	
(ko'rsatmaga muvofiq)								
STATSIONAR DAVOGA KO'RSATMA: (bu yerga ambulator davo jarayonida paydo bo'ladigan statsionar davoga ko'rsatmalar di)								

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
1. Nosteroid yallig'lanishga qarshi dorilar	diklofenak natriy 2-3 mg/kg/kuniga, yoki	+	+	+	+	+	3-5 mg/kg/kuniga,	10-14kun loygacha

	<p>nimesulid 3–5 mg/kg/kuniga, yoki meloksikam 7,5–15 mg/kuniga, Ibuprofen suspenziya Bolalarga 6 oydan (tana vazni 7 kg dan ortiq) – 20-40mg/kg/kuniga 3-4 qabul, 100mg/5ml – 50, 100, 150 ml Bolalarga 6-9 yosh (21-30 kg) X 100 mg dan (½tabletk) kuniga 4-marta; tabletk 200mg ichish uchun Bolalarga 9 – 12 yosh (31–41kg) X 200 mg 1 tabletk) kuniga 3-marta</p>							
2. Glyukokortikoidlar (GK):	<p>Prednizolon 5mg, slideron 4mg - Boshlang'ich dozasi 0,5 mg/kuniga (kunlik doza 20mg/kuniga dank o'p yemas), ushlab turuvchi dozasi – 0,2-0,3 mg/kuniga.</p>	+	+	+	+	+	<p>Boshlang'ich dozasi 0,5 mg/kuniga (kunlik doza 20mg/kuniga dank o'p yemas), ushlab turuvchi dozasi – 0,2-0,3 mg/kuniga.</p>	uzoq muddat shifokor aniqlaydi
	<p>metilprednizolon tabletk 4mg, 16 mg 10- Betametazon yoki triamsinolon asetonidni har 4 oyda bir martadan bo`gim ichiga</p>	-	-	+	+	+	<p>30 mg/kg pulsoterapiya uchun 3-5kun</p>	1-3oyda

Immunodepressantlar va gen-injenyerlik biologik preparatlar: ko'rsatmaga asosan	Tosilizumab (Aktemra 80mg -200mg -400mg	-	-	-	+	+	Og'irligi ≥ 30 kg bo'lgan bolalar uchun totsilizumab 8 mg/kg/; og'irligi 30 kg dan past bo'lgan bolalar - 12 mg/kg/injeksiya	har 2 haftada bir marta tomir ichiga 1chi 6oyda so'ng har oyda 1 marotaba yuboriladi
	rituksimab* 375 mg/m2/vena ichiga	-	-	-	+	+		haftasiga bir marta ketma-ket 4 hafta davomida
Antimetabolit ko'rsatmaga asosan(sintetik sitostatik),	Metotreksat (ml) shpris 0,75mg, 10 mg, 15 mg, 20 mg, 25 mg g;	+	+	+	+	+	dozasi 15-20 mg/m2/hafta, teri ostiga, yoki ichishga 15-25 mg/m2/	mushak ichiga yoki teri ostiga yoki "per os", ichishga haftasiga bir marta,
Immunodepressantlar	Tabletka 2,5 mg, 5 mg, 10 mg.	+	+	+	+	+		uzoq muddat
Vitamin va vitaminsimon vositalar, gemopoez stimulyatori	Foliy kislotasi, tabletka 1mg 5 mg/kuniga (0,005 g/kuniga)	+	+	+	+	+	5 mg/kuniga (0,005 g/kuniga)	metotreksat ichganidan keyingi kuni yoki har kuni 0,001 g/sutki
Notsitostatik immunodepressantlar	Sulfasalazin, tabletka 10 mg, 20 mg.	+	+	+	+	+	bolalarga 20 mg/kuniga 2 qabulga	uzoq muddat shifokor aniqlaydi
Notsitostatik immunodepressantlar	Leflunomid, tabletka 10 mg, 20 mg. ichishga	+	+	+	+	+	20 mg/ kuniga 2 qabulga	uzoq muddat shifokor aniqlaydi
BP (TNFa ingibitorlari), immunodepressantlar	Adalimumab* (ml), shpris bir martalik 0,4mg - 0,8ml	-	-	-	+	+	bolalarga tana vazni 15 kg dan <30kg	haftasiga 2- marta 0,4 mg/kg/teri

ko'rsatmaga asosan	flakon 0,2 mg -0,4 ml Etanersept* (ml) liofilizat 25mg, 50mg teri ostiga yuborish uchun eritma tayyorlash uchun 0,4 mg/kg dozada teri ostiga 2 haftada 1-marta (maksimal bir martalik dozasi 25mg) yoki 0,8mg/kg haftada 1-marta (maksimal bir martalik dozasi 50mg); bolalarda 2 yoshdan qo'llaniladi						gacha 20 mg dozadan 2 haftada 1 marta, teri ostiga; tana vazni $\geq 30\text{kg}$ - 40 mg (24 mg/m^2 dozada yuborishga) 2 haftada 1 marta, teri ostiga; bolalarda 2 yoshdan qo'llaniladi	ostiga
	Kanakinumab*- liofilizat 150mg, 1 flakon inyeksiya uchun suv erituvchisi – 5ml 4 mg/kg teri ostiga	-	-	-	+	+		4 haftada 1 marta
	Anakinra*- inyeksiya uchun eritma 100mg/0,67ml:	-	-	-	+	+	bir martalik shpris 8 mg/kg/kuniga (maks. 300 mg/kuniga)	**
	375 mg/m ² /vena ichiga yuborish haftasiga 1-marta keyin 4 hafta davomida							
	Totsilizumab (Aktemra) 80mg, 200mg, 400mg – tomir ichiga, teri ostiga yuborish uchun eritma 162mg/0,9ml	-	-	-	+	+	bolalarda tana vazni <30kg teri orasiga yoki tomir ichiga 3 haftada 1 marta; bolalarda tana	remisiyaga tushgunga kadar shifokor aniklaydi

							vazni >30kg tomir ichiga yoki teri orasiga 2 haftada 1-marta	
Antibakterial preparatlar - ko'rsatmaga asosan (aminoglikozidlar 3 yoki 4 avlod, sefalosporinlar 3 yoki 4 avlod, karbapenemlar va boshqalar);	seftriakson, inyeksiya uchun eritma tayyorlash uchun kukun 0,5g, 1g	+	+	+	+	+	bolalarga 12 yoshdan – 20-75 mg/kg/kuniga vena ichiga, mushak ichiga bolalarga 12 yoshdan kattalarga kuniga 1-2 g dan 1 marta yoki 0,5-1,0g har 12 soatda	7-14kun
kalsiy-fosfor almashinuvi	(kalsiy – 250mg, xolekalsiferol -50mg bolalarga 5 yoshdan 12 yoshgacha ichishga 1 tabl. kuniga 1-marta, 12 yoshdan kattalarga 1 tabl. Kuniga 2 marta	+	+	+	+	+	+	1oy , uzoq muddat
vitamin (D – kalsiy-fosfor almashinuvini boshqaradi)	xolekalsiferol bolalarda profilaktik doza - 500 –1000 XB/kuniga (1-2 tomchi); terapevtik doza – 2000-5000 XB/kuniga (4-5 tomchi).	+	+	+	+	+	+	muntazam
proton nasos ingibitorlari (ko'rsatmaga asosan)	omeprazol, kapsulalar 10, 20 mg	+	+	+	+	+	+	10-14kun

	gastrointestinal simptomlar kelib chiqqanda va GKS davolash davrida kuniga 1 kapsuladan							
N ₂ - antigistaminetseptorlari blokatorlari (ko'rsatmaga asosan)	famotidin tabletka 20mg bolalarda 3 yoshdan tana vazni 10kg dan yuqori 2mg/kg/kuniga 2 marta yoki 20mg dan kuniga 2 marta (maksimal 40mg/kuniga ko'p emas)	+	+	+	+	+		10-14kun
gepatoprotektorlar (ko'rsatmaga asosan)	ursodezoksixol kislotasi, kapsula 250mg, suspenziya tavsiya etiladigan dozasi 10 mg ursodezoksixol kislotasi kuniga 1 kg tana vazniga	+	+	+	+	+		1oy
ACEI (ko'rsatmaga asosan)	kaptopril 0,3-1,5mg/kg/kuniga ichishga. Dastlabki doza 6,25—12,5mg kuniga 2-3 marta	+	+	+	+	+		uzoq muddat shifokor nazorati ostida
	enalapril, tabletka 2,5mg0,1-0,4 5mg/kg/kuniga ichishga kuniga 2-3 marta	+	+	+	+	+		
M-xolinoblokatorlar (midriatik) (ko'rsatmaga asosan)	Tropikamid, ko'z tomchilari 0,5%-15,0 bolalarga	+	+	+	+	+		10-14kun

	2 tomchidan 0,5% eritmasi, zarur bo'lganda takroran 10-15 minutdan keyin tomiziladi							
suv-elektrolit balansi va kislota ishqor holatini boshqarish (ko'rsatmaga asosan)	natriy xlorid, infuziya uchun izotonik eritma 0,9% - 200 ml vena ichiga (tomchilab, uzluksiz).	-	-	+	+	+		5kun
enteral va parenteral oziqlantirish uchun vosita (ko'rsatmaga asosan)	dekstroza, infuziya uchun eritma 5%-200 ml vena ichiga (tomchilab, uzluksiz).	-	-	+	+	+		5-7kun
antiseptiklar va dezinfitsirlovchi vositalar va boshqalar (ko'rsatmaga asosan)	etanol, eritmasi 70% - 100 ml tashqaridan surtish uchun: teriga paxtali tampon, salfetka yordamida surtiladi, kompress uchun	+	+	+	+	+		10-14kun
antiseptiklar va dezinfitsirlovchi vositalar va boshqalar (ko'rsatmaga asosan)	povidon – yod eritma 1% flakonda – 1l. tashqaridan qo'llash uchun	+	+	+	+	+		kursatmaga asosan

Izoh:

Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
immunoglobulinlar (ko'rsatmaga asosan)	1. normal inson, standart va G, A va M sinflarining immunoglobulinlarini	-	-	-	+	+		10-14kun

	o‘z ichiga olgan 0,5-2,0 g/kg/kurs.							
eritropoezni normallashtiruvchi dori vositalari (ko‘rsatmaga asosan)	2. geparin 100-150 IU /kg/kun vena ichiga (soat atrofida) yoki teri ostiga kuniga 4-marta faollashtirilgan qisman tromboplastin vaqtini nazorat qilish ostida yoki	-	-	-	+	+		7-10kun
	yangi muzlatilgan plazma (ko‘rsatmalar bo‘yicha);	-	-	-	+	+		1-3kun
	nadroparin kalsiy 200-300 anti-Xa birlik/kg/kun dozada teri ostiga	-	-	-	+	+		kuniga 2-marta zardobning anti-Xa omil faolligi (0,4-0,6 IU /ml) nazorati ostida 21-24 kun davomida, keyin - INR (2-3) xalqaro normalangan nisbati nazorati ostida warfarin;
	fibrinoliz inhibitorlari (fibrinoliz faollashganda); traneksamik kislota 15 mg/kg/kun tomir ichiga har 6-8 soatda daqiqada 1 ml tezlikda;	-	-	-	+	+		tomir ichiga har 6-8 soatda daqiqada 1 ml tezlikda; individual

(REJALI JARROHLIK AMALIYOTI)

Davolash tadbirlari (operativ davu)	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi					
1. Bemorlarni olib borishning barcha elementlari Xalqaro ekspertlarning konsensus tavsiyasiga asoslanadi [4D]. Endoprotezni almashtirish tavsiya etiladi [9]. Ikkilamchi koksoartroz 3-4 bosqichli bolalar uchun son bo'g'imlari endoprotezlash amalga oshiriladi. - statik ortezlar, masalan, shinalar, longet, tagliklar va yengil olinadigan qurilmalar ko'rinishidagi dinamik kesmalar.	-	-	-	+	+
Izoh: (bu yerga jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolajani o'tkazish uchun ko'rsatma keltiriladi)					

(DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARHEZ)

Ovqatlanish tartibi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Parhez stoli va uning davomiyligi					
1. dori-darmonsiz davolash (sog'lom turmush tarzi elementlari, to'g'ri ovqatlanish, harakat faolligi, kundalik va uyqu rejimi, parhez (10-stol Povzner buyicha) tuzsiz kaliy, kalsiyga boy, gipoallergen oziq ovqatlar;					

(REABILITATSIYA)

Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OSHP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
<p>Mutaxassis (shifokor) maslahati, pediater, fizioterapevt, davolovchi gimnastika treneri</p>	<p>1. Davolash jismoniy tarbiya mashqlari</p>	+	+	+	<p>Jismoniy mashqlar terapiyasi yuvenil artritni davolashning muhim tarkibiy qismidir. Kundalik mashqlar bo'g'imlarda harakatlanish oraliqini oshirish, bukish kontrakturalarni bartaraf etish va mushak massasini tiklash uchun zarur. Agar son bo'g'imlari ta'sirlangan bo'lsa, ortoped bilan oldindan maslahatlashgandan so'ng, qo'ltiq tayoqlarda yurgandan so'ng, zararlangan oyoqni tortish muolajalari. Koksit va son bo'g'imlarining aseptik nekrozining rivojlanishi davrida bemorning qo'ltiq tayoqlarsiz harakatlanishi mumkin emas. Jismoniy terapiya</p>	<p>kasallikni kechishiga qarab individual, remissiya davrida u'tkaziladi</p>

					bemorning individual imkoniyatlariga muvofiq amalga oshirilishi kerak.	
	2.					

Izoh:

Laborator tekshiruvlar	1.umumiy qon taxlili,	-	+	+		
	2.revmoproba,	-	+	+		
	3.biokimyoviy taxllilar	-	+	+		

Izoh:

Instrumental tekshiruvlar	1.EKG	-	+	+		
	2.UTT	-	+	+		
	Bo'g'imlar rentgenografiyasi	-	+	+		

Izoh:

***Bu yerga nozologiya bo'yicha bemorlarni uy/poliklinikv/statsionar sharoitida o'tkazilishi kerak bo'lgan rehabilitatsiyaga ko'rsatmalar kiritilishi kerak**

Reabilitatsion usullar	1.davolovchi gimnastika	+	+	+		
	2.fizioterapiya usullari, elektrofarez, magnitoterapiya, bo'g'imlra UTTsi, parafin aplikatsiyalari , bo'g'imlarni NPSVS dori vositalari bilan ukallash va x.k.z.		+	+		
	...					

Izoh:

Davolash tadbirlari (medikamentoz davo)		Uy sharoitida	OSHP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi					
kalsiy-fosfor almashinuvi	(kalsiy – 250mg, xolekalsiferol -50mg)	+	+	+	bolalarga 5 yoshdan 12 yoshgacha ichishga 1 tabl. kuniga 1-marta, 12 yoshdan kattalarga 1 tabl. Kuniga 2-marta	1oy
2. vitamin (D – kalsiy-fosfor almashinuvini boshkavchi)	xolekalsiferol bolalarda profilaktik doza - 500 –1000 XB/	+	+	+	kuniga (1-2 tomchi); terapevtik doza – 2000-5000 XB/kuniga	uzok muddat

					(4-5 tomchi).	
3. xondroprotektorlar	terafleks , drestop, xondrokard,	+	+	+	“per os”	1-3oy